

[Ministeren for Grønland.]

væsenet i Grønland blev indledningen til en reformperiode i det grønlandske sundhedsvæsen. Jeg skal tage nogle enkelte tal frem for at belyse dette. I 1949 var der 15 sygehuslæger i Grønland, i 1960 var der 35. I 1949 var der 25 sygeplejersker i Grønland, i 1960 var der 96. Der var i 1949 kun få tandlæger i Grønland, i 1960 var der 12. I 1949 var der 345 faste sengepladser på sygehusene, i 1960 var der 488, hvortil endda kommer 211 pladser på Dronning Ingrid's Hospital i Godthåb, eller i alt 699, altså godt og vel dobbelt så mange som i 1949. Anlægsudgifterne til sundhedsvæsenet har i tiåret 1950-60 udgjort i alt godt 50 mill. kr., medens driftsudgifterne er steget fra ca. 2 mill. kr. årlig i 1949 til 20 mill. kr. for året 1960.

Der er i denne periode opnået bemærkelsesværdige resultater i sygdomsbehandlingen, navnlig for tuberkulosens vedkommende, hvor især dødeligheden er gået stærkt tilbage; men også antallet af nykonstaterede tuberkulosetilfælde har været dalende, omend i mindre grad. Vigtigt i denne forbindelse har det været, at vi har fået røntgenskibet „Missigssut“, der er stillet til rådighed af „Kong Frederik den Niende og Dronning Ingrid's Fond til bekæmpelse af tuberkulosen i Grønland“, hvorved man blev i stand til ret hurtigt at erkende nye tilfælde af tuberkulose. En anden afgørende faktor har været opførelsen af tuberkulose-sanatoriet, nu Dronning Ingrid's Hospital i Godthåb.

Der er således nået betydelige resultater i tiden siden 1950, men der er stadig en alt for stor sygelighed. Man håber ved en ny bekendtgørelse om kønssygdomme at give så faste regler, at også disse sygdomme kan trænges tilbage. Hertil er det imidlertid nødvendigt med en lovhjæmmel for tvungen lægeundersøgelse og eventuelt tvungen indlæggelse på sygehus, og der kan i denne forbindelse også blive tale om indgribende foranstaltninger over for raske personer, der f. eks. må holdes under observation og eventuelt forbydes at rejse.

Der er også i lovforslaget hjemmel til at fastsætte regler om tilvirkning og omsætning af levnedsmidler, og der er tale om en af sundhedsmæssige hensyn begrundet regulering, som navnlig skal forebygge spred-

ning af smitte gennem levnedsmidler og forhandling af i øvrigt skadelige levnedsmidler. Dette er en foranstaltning, som skal ske side om side med den direkte sygdomsbekæmpelse, der udføres af lægerne og på sygehuse, og det er en foranstaltning, der kan sammenlignes med bestræbelserne for at skaffe tilfredsstillende drikkevand og hygiejnisk forsvarlig spildevandsafledning. Hertil kommer, at vi med tanken på den grønlandske eksport må sikre os imod, at smitstof kan spredes gennem levnedsmidler.

I forbindelse med lovforslaget om udvidelse af det grønlandske landsråd vil jeg også gerne sige et par ord. Det forslag til lovændring, som nu er fremsat for folketinget, og som alene vil ændre et tal, er mere betydningsfuldt, end ændringens omfang giver udtryk for. Lovændringen er i virkeligheden en forudsætning for, at områderne i Thule i Nordgrønland og Scoresbysund og Angmagssalik i Østgrønland inddrages under den ordning, som er gældende i Vestgrønland.

Som det vil være det høje ting bekendt, blev der i 1959 gennemført sådanne regler, at beboerne i disse områder fik valget til folketinget, og de udøvede denne valget for første gang ved valget til folketinget i november i fjor. Derved var Nord- og Østgrønlands statsretlige stilling som ligeberettiget del af Danmark bragt i orden.

Af historiske grunde er der imidlertid stadig i kommunal henseende en anden ordning, ligesom en del af den lovgivning, som gælder for Vestgrønland, ikke gælder for Thule og Østgrønland. Det er tanken i de kommende år i takt med de pågældende befolkningers eget ønske og i det omfang, hvori geografien og klimaet ikke lægger afgørende hindringer i vejen, at bringe disse befolkningsgrupper i enhver henseende ind under ganske den samme ordning, som gælder for Vestgrønland. Eksempelvis kan jeg nævne, at jeg påregner, at Thule allerede nu i sommer vil blive repræsenteret i det grønlandske landsråd, og at området vil få en kommunalbestyrelse svarende til de kommunalbestyrelser, som findes i Vestgrønland. For Østgrønlands vedkommende ligger forholdet ikke helt så klart, men jeg håber, at også dette område meget snart må få repræsentation i landsrådet og få kommunalbestyrelser.